

**ระบบติดตามความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี**
**THE SYSTEM TO FOLLOW-UP STUDENTS' PROGRESS IN CONDUCTING
DOCTORAL DISSERTATION AT UBON RATCHATHANI
RAJABHAT UNIVERSITY**

ผู้วิจัย

ธีรวุฒิ เอกะกุล¹

Theerawut Akakul

theerawut29@yahoo.com

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา 2) เพื่อพัฒนาระบบติดตามความก้าวหน้า และ 3) เพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าก่อนและหลังการติดตามในการทำวิทยานิพนธ์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา จำนวน 71 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ แบบวัดความเข้าใจในการทำวิทยานิพนธ์ มีค่าความยากอยู่ระหว่าง .64 - .72 ค่าอำนาจจำแนกมีค่าเท่ากับ .68 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84 และแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .86 - .88 สถิติในการวิจัย คือ การวิเคราะห์เนื้อหา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษามาจากภาระงานในหน้าที่มีมาก ขาดแรงจูงใจในการทำวิทยานิพนธ์ การมีปัญหาสุขภาพ และความไม่รอบรู้ในขั้นตอนการวิจัย
2. ระบบการติดตามความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย การติดต่อสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการ การจัดกิจกรรมสร้างแรงจูงใจ และคลินิกวิจัย
3. ความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาลงหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ระบบติดตามความก้าวหน้า วิทยานิพนธ์**ABSTRACT**

This research was conducted by the mixed methods research. The purposes of this research were to 1) study the state and problems of doctoral dissertation conducting, 2) study for development of a system to follow-up students' progress in conducting doctoral dissertation, and 3) to compare the progress before and after using the following-up system. The sample group of this study consisted of 73 doctoral students in the doctoral program of educational research and evaluation, selected by simple random sampling method. The research instruments were Instructional interview ,the test were difficulty ranged .64 - .72 discrimination were .68 and reliability were .84. The questionnaire indicated reliability in the research ranged from .86 to .88. The data were analyzed using content analysis, frequencies, mean standard deviation and dependent t-test.

Research indicated the following results :

- 1) The problems on the students' dissertation conducting were identified as having a heavy working load, lacking motivation, having health

¹อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

problem, and not knowing the steps of research conducting. 2) The developed system to follow-up the progress of the students' dissertation, rated by the experts to be appropriate at a very high level, consisted of informal communication, organizing activities to promote motivation, and research clinic. 3) The progress in dissertation conducting was significantly higher after the following-up system was employed, at the level of .01, than it had been before the following-up system was used.

Keywords : System to Following-up, Doctoral Dissertation

บทนำ

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นระบบการศึกษาที่จัดให้กับบุคคลผู้ที่มีความพร้อมทางการศึกษา สำหรับการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานั้น เป็นการศึกษาสำหรับการต่อยอดในองค์ความรู้จากระดับปริญญาตรีให้มีความรอบรู้มากยิ่งขึ้นกว่าเดิมโดยเฉพาะการศึกษาระดับปริญญาเอกซึ่งเป็นการจัดการศึกษาขั้นสูงสุด มุ่งพัฒนาศักยภาพของผู้เข้าศึกษาให้เป็นผู้เชี่ยวชาญในศาสตร์ที่เข้าศึกษาอย่างลึกซึ้งเชี่ยวชาญมากที่สุด มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการมีภาระหน้าที่สำคัญประการหนึ่งคือ หน้าที่แสวงหาความจริงเพื่อสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม สำคัญในความเป็นไทยมีความรักและความผูกพันต่อท้องถิ่น อีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชนเพื่อช่วยให้ท้องถิ่นรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคโลกาภิวัตน์ (คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2558 : 7)

จากภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่ามหาวิทยาลัยมีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอกให้มี

คุณภาพ เป็นผู้นำทางวิชาการในท้องถิ่นหรือชุมชนที่รับผิดชอบให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นที่ยอมรับได้ซึ่งตั้งแต่ปีการศึกษา 2548 เป็นต้นมา ได้เปิดสอนหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การพัฒนากุมิภาคเป็นหลักสูตรแรก ต่อมาในปีการศึกษา 2549 ได้เปิดสอนหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษาเป็นหลักสูตรต่อมา แล้วตามมาด้วยในปีการศึกษา 2553 ได้เปิดสอนหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา จนกระทั่งในปีการศึกษา 2558 ได้เปิดสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการเป็นหลักสูตรล่าสุด (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2558 : 33)

ซึ่งการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอกดังกล่าวพบว่า นักศึกษาระดับปริญญาเอกใน 3 สาขาวิชา มีผู้สำเร็จการศึกษาแล้วจากข้อมูลฝ่ายทะเบียนนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มีอัตราสำเร็จการศึกษาคอนข้างต่ำคิดเป็นร้อยละ 34.32 เมื่อพิจารณาเฉพาะหลักสูตรระดับปริญญาเอกด้วยกันพบว่าระดับปริญญาเอกสาขาวิชาการบริหารการศึกษามีอัตราผู้สำเร็จการศึกษาสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 47.49 รองลงมาคือสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การพัฒนากุมิภาคคิดเป็นร้อยละ 33.33 ขณะที่สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มีอัตราสำเร็จการศึกษาคอนข้างต่ำที่สุดคิดเป็นร้อยละ 8.06 (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2558 : 35)

นอกจากนั้นจากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาการทำวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ มีความล่าช้าไม่เป็นไปตามแผนการวิจัยที่กำหนดไว้ เนื่องจากปัญหาการทำงานในหน่วยงานต้นสังกัดของนักศึกษา การจัดสรรเวลาในการทำวิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ไม่ได้ตามที่ต้องการ ปัญหาครอบครัวและปัญหาสุขภาพของนักศึกษา ซึ่งสภาพปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นภายหลังจากศึกษา

รายวิชาเรียน (Course work) และสอบประมวลความรู้ (Qualifying examination) ผ่านแล้ว

จากสภาพดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่าสาเหตุใดนักศึกษาในระดับปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีจึงมีความล่าช้าในการทำดุษฎีนิพนธ์ แล้วมีรูปแบบใดบ้างที่จะติดตามความก้าวหน้าในการทำดุษฎีนิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาเอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเมื่อใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นดังกล่าวแล้ว นักศึกษามีพัฒนาการความก้าวหน้าเป็นอย่างไร ซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการที่จะให้ได้คำตอบปัญหาการวิจัยดังกล่าวได้อย่างครอบคลุมและลึกซึ้งตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด จำเป็นต้องได้ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาร่วมกัน จึงได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยผสมวิธี (Mixed method research) กับการศึกษาในครั้งนี้ อีกทั้งนักศึกษาระดับปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ทั้ง 3 สาขาวิชาคือ การบริหารการศึกษา ยุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค และวิจัยและประเมินผลการศึกษา มีกระบวนการและสภาพการทำดุษฎีนิพนธ์ในลักษณะเดียวกัน กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยสามารถศึกษากลุ่มหนึ่งกลุ่มใดได้ ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาไปที่นักศึกษาระดับปริญญาเอกและประเมินผลการศึกษา เนื่องจากเป็นสาขาวิชาที่มีจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาน้อยที่สุด และล่าช้ามากที่สุดกว่าสาขาวิชาอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางให้กับสาขาวิชาระดับบัณฑิตศึกษา และคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปปรับใช้ในการติดตามความก้าวหน้าในการทำดุษฎีนิพนธ์หรือวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา ให้มีความรวดเร็วเป็นไปตามแผนการวิจัยที่กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี ด้วยการใช้อยู่แบบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ในการศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคในการทำดุษฎีนิพนธ์ของนักศึกษา แล้วใช้ระเบียบวิธีวิจัยปฏิบัติการในการพัฒนารูปแบบ โดยตรวจสอบและหาผล

การพัฒนารูปแบบด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ซึ่งใช้การเสริมพลังเพื่อให้ได้รูปแบบที่มีคุณภาพ ทำให้ทราบการเปลี่ยนแปลงภายหลังการติดตามความก้าวหน้าในการทำดุษฎีนิพนธ์ได้ โดยใช้แบบแผนสามเส้าประเภทรูปแบบการแปลงข้อมูล (Data transformation model) ตามแนวคิดของ Creswell และ Clark (2007 : 63) และการวิจัยปฏิบัติการ (Action research) แบบบันไดเวียนของ Lewin (Kurt Lewin. citing Kemmis and Mc Taggart. 1990 : 8 - 9)

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการทำดุษฎีนิพนธ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
2. เพื่อพัฒนาระบบการติดตามความก้าวหน้าในการทำดุษฎีนิพนธ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
3. เพื่อเปรียบเทียบผลความก้าวหน้าก่อนและหลังการติดตามในการทำดุษฎีนิพนธ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

สมมติฐานการวิจัย

นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีมีความก้าวหน้าในการทำดุษฎีนิพนธ์หลังการใช้ระบบติดตามความก้าวหน้าสูงกว่าก่อนการใช้ระบบติดตามความก้าวหน้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต ที่อยู่ระหว่างการทำดุษฎีนิพนธ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 3 สาขาวิชา รวมทั้งสิ้น 277 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกได้ดังนี้
  - 2.1 วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 คือ นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผล

การศึกษา ที่อยู่ระหว่างการทำดัชนีนิพนธ์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งสิ้น 32 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

2.2 วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 คือ ผู้เชี่ยวชาญเป็นคณาจารย์ระดับอุดมศึกษาที่มีประสบการณ์ และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 5 คน ได้มาโดยการเลือกอย่างเจาะจง (Purposive sampling)

2.3 วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 คือ นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผล การศึกษาที่อยู่ระหว่างการทำดัชนีนิพนธ์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งสิ้น 73 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย

ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ การติดตามความก้าวหน้า

2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลการติดตามความก้าวหน้า

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ด้วยการสัมภาษณ์นักศึกษาที่เป็นตัวอย่างด้วยการสนทนากลุ่ม และการฝึกปฏิบัติการตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาการทำดัชนีนิพนธ์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์นักศึกษาที่เป็นตัวอย่างด้วยการสนทนากลุ่มจำนวน 4 กลุ่มๆ ละ 8 คน รวมทั้งสิ้น 32 คน เป็นการสำรวจความคิดเห็นสภาพปัญหาและอุปสรรคในการทำดัชนีนิพนธ์ ของนักศึกษา และตรวจสอบเอกสารแยกเป็นนักศึกษาภาคปกติกับภาคพิเศษ และจำแนกเป็นนักศึกษาที่มีเวลาเหลือในการทำดัชนีนิพนธ์ระหว่าง 1 – 4 ปี

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาระบบติดตามความก้าวหน้าในการทำดัชนีนิพนธ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ในการพัฒนาระบบการติดตามความก้าวหน้าในการทำ

ดัชนีนิพนธ์ของนักศึกษาที่เป็นตัวอย่าง โดยใช้วิธีวิจัยปฏิบัติการมาทำการพัฒนาระบบ ซึ่งข้อมูลที่นำมาพัฒนาระบบการติดตามความก้าวหน้า ได้จากผลวิจัยในข้อที่ 1 นำมาสร้างเป็นกิจกรรมสำหรับการติดตามความก้าวหน้า โดยมีระบบการดำเนินงานเป็น 3 กิจกรรมคือ การติดต่อสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการ การจัดกิจกรรมสร้างแรงจูงใจ และคลินิกวิจัย ได้ผลการตรวจสอบพิจารณา ยืนยันความเชื่อถือได้ของระบบที่พัฒนาขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

ขั้นตอนที่ 3 เปรียบเทียบผลความก้าวหน้า ก่อนและหลังการติดตามในการทำดัชนีนิพนธ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ในการเปรียบเทียบผลความก้าวหน้าก่อนและหลังการติดตามความก้าวหน้าในการทำดัชนีนิพนธ์ของนักศึกษาที่เป็นตัวอย่าง โดยใช้วิธีวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi – experimental design) ด้วยแบบแผน ABAB design เปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมการติดตามความก้าวหน้าในการทำดัชนีนิพนธ์ก่อนและหลังการพัฒนาเป็นระยะๆ จำนวน 3 กิจกรรม ๆ ละ 2 วัน จำนวน 4 ครั้ง ๆ ละ 1 กลุ่ม โดยกลุ่มที่ 1 จำนวน 19 คน กลุ่มที่ 2 จำนวน 18 คน กลุ่มที่ 3 จำนวน 17 คน และกลุ่มที่ 4 จำนวน 19 คน รวมทั้งสิ้น 73 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นโครงสร้าง มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุดแบบตรวจสอบรายการ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .82 แบบทดสอบ มีค่าความยากอยู่ระหว่าง .64 - .72 ค่าอำนาจจำแนกมีค่าเท่ากับ .68 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84 และแบบสอบถาม มีความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .86 - .88

การวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ใช้การวิเคราะห์ความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และวัตถุประสงค์

การวิจัยข้อที่ 3 ใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างก่อนอบรมกับ หลังอบรมด้วยการทดสอบค่าที่แบบไม่อิสระ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาการทำคุณฐิ นินพธ์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ด้วยการสัมภาษณ์นักศึกษาที่เป็นตัวอย่างด้วยการ สนนากลุ่มและการตรวจสอบรายการ สรุปได้ว่าสภาพ ปัญหาการทำคุณฐิ นินพธ์ของนักศึกษามีสาเหตุสำคัญ จากภาระงานในหน้าที่มีมาก ขาดแรงจูงใจในการทำคุณฐิ นินพธ์ การมีปัญหาสุขภาพ และความไม่รอบรู้ในขั้นตอน การวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาระบบติดตามความก้าวหน้า ในการทำคุณฐิ นินพธ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี โดยใช้วิธีวิจัยปฏิบัติการมาทำการพัฒนา ระบบ ได้ระบบการดำเนินงานเป็น 3 กิจกรรมคือ 1) การ ติดต่อสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการ 2) การจัดกิจกรรม สร้างแรงจูงใจ และ 3) คลินิกวิจัย ได้ผลการตรวจสอบ พิจารณายืนยันความเชื่อถือได้ของระบบที่พัฒนาขึ้นจาก ผู้เชี่ยวชาญ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$)

ขั้นตอนที่ 3 เปรียบเทียบผลการพัฒนาก่อนและ หลังการติดตามในการทำคุณฐิ นินพธ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ของนักศึกษาที่เป็น ตัวอย่างมีความเข้าใจกิจกรรมการติดตามความก้าวหน้า ในการทำคุณฐิ นินพธ์หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการ พัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาการทำคุณฐิ นินพธ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มีปัญหาสำคัญจาก ภาระงานในหน้าที่มีมาก ขาดแรงจูงใจในการทำคุณฐิ นินพธ์ การมีปัญหาสุขภาพ และความไม่รอบรู้ในขั้นตอน การวิจัย

2. ระบบการติดตามความก้าวหน้าในการทำ คุณฐิ นินพธ์ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ประกอบด้วย การติดต่อสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการ การจัด กิจกรรมสร้างแรงจูงใจ และคลินิกวิจัย

3. การเปรียบเทียบผลการพัฒนาความก้าวหน้า ก่อนและหลังการติดตามในการทำคุณฐิ นินพธ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี หลังการพัฒนาสูงกว่า ก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. ผลจากการเก็บข้อมูลสภาพปัญหาในการทำ คุณฐิ นินพธ์ของนักศึกษา ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ปัญหาสำคัญประการหนึ่งคือภาระงานในหน้าที่มีมาก ซึ่ง นักศึกษาดังกล่าวได้กลับไปปฏิบัติหน้าที่การงานของแต่ละบุคคลในหน่วยงานต้นสังกัด ภายหลังจากศึกษา รายวิชาครบตามหลักสูตรระดับปริญญาเอกแล้ว ได้รับ มอบหมายภาระหน้าที่การงานเพิ่มขึ้น ทำให้มีภารกิจใน การปฏิบัติหน้าที่การงานมากยิ่งขึ้นกว่าเพิ่มเพราะ ต้องการความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานให้สูง กว่าเดิม ส่งผลให้ไม่มีความก้าวหน้าในการทำคุณฐิ นินพธ์ สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี ERG ของ Alderfer (1979 : 33) ที่กล่าวว่าความต้องการความเจริญก้าวหน้าเป็น ความต้องการร่วมกันที่จะได้รับความนิยมน้อยกว่าจาก บุคคลในองค์กรของตนเอง

2. ปัญหาในการทำคุณฐิ นินพธ์ของนักศึกษาที่ ค้นพบสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ขาดแรงจูงใจในการทำ คุณฐิ นินพธ์ ซึ่งเกิดจากความท้อถอยหรือพลังใจในการทำ คุณฐิ นินพธ์ต่อไป ไม่มีความกระตือรือร้น มีความวิตก กังวล ไม่มีสิ่งเร้าที่จะช่วยกระตุ้นให้มีความมุ่งมั่นหรือ กำลังใจในการทำวิจัยในงานคุณฐิ นินพธ์ของตนเองต่อไป ได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Dafe (1988 : 398) ที่กล่าวว่า แรงจูงใจคือแรงกระตุ้นหรือแรงผลักดันให้เกิด พฤติกรรมที่ต้องการ และเป็นแรงกระตุ้นที่ให้คุณคณาวิชา พฤติกรรมนั้นไว้ได้ ถ้าหากขาดแรงจูงใจดังกล่าวจะทำให้ ไม่เกิดพฤติกรรมตามที่ต้องการได้ และสอดคล้องกับ แนวคิดทฤษฎีของ McClelland (1962 : 99) ที่กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นความต้องการสัมฤทธิ์ผล เป็นความปรารถนาจะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จล่วงหน้าไปด้วยดี

พยายามเอาชนะอุปสรรคต่างๆ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ แต่จะมีความวิตกกังวลเมื่อไม่ประสบความสำเร็จ

3. สภาพปัญหาในการทำดุษฎุญนิพนธ์ของนักศึกษาที่พบอีกประการหนึ่งคือ การมีปัญหสุขภาพ ทั้งปัญหาสุขภาพกายและปัญหาสุขภาพจิตที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินการทำดุษฎุญนิพนธ์ ส่งผลให้ไม่มีความก้าวหน้าในการทำดุษฎุญนิพนธ์เช่นเดียวกัน เนื่องจากนักศึกษาต้องใช้สรรพกำลังทั้งทางกายและทางใจอย่างมากในการทำดุษฎุญนิพนธ์ ทำให้สุขภาพของนักศึกษาได้รับผลกระทบโดยตรง เกิดความเจ็บป่วยทางกาย มีความผิดปกติในร่างกาย หรือในบางรายมีอาการทางจิต มีความวิตกกังวลสูง นอนไม่หลับ จนต้องได้รับประทานยาเพื่อรักษาอาการเจ็บป่วยเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี ERG ของ Alderfer (1979 : 34) ที่กล่าวว่า คนมีความต้องการเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เมื่อมีอาการเจ็บป่วยจำเป็นต้องทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีทางร่างกายให้ใกล้เคียงกับความต้องการทางด้านร่างกายและความต้องการเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตของตนเองมากที่สุด

4. ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งของนักศึกษาที่ไม่มีความก้าวหน้าในการทำดุษฎุญนิพนธ์ คือความไม่รอบรู้ในขั้นตอนการวิจัย ไม่เข้าใจกระบวนการวิจัยของตนเองว่าจะดำเนินการต่อไปอย่างไร ไม่มีประสบการณ์ในการทำวิจัย บ่งบอกถึงความไม่คุ้นเคยในกระบวนการวิจัยที่จะทำต่อไป จำเป็นต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองให้มากกว่าเดิมจนกว่าจะเข้าใจอย่างแท้จริง จึงเป็นอีกสาเหตุสำคัญหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาไม่มีความก้าวหน้าในการทำดุษฎุญนิพนธ์ สอดคล้องกับแนวคิดของนิภาศรีไพโรจน์ (2524 : 5) ที่กล่าวว่า การเลือกเรื่องที่จะทำวิจัยนั้นผู้ไม่มีประสบการณ์มาก่อนมักจะประสบปัญหาว่าเรื่องที่จะนำมาทำวิจัยมีความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถและทักษะของผู้ที่ทำวิจัยหรือไม่ ประสบการณ์ในการทำวิจัยจะช่วยนักศึกษาได้ดียิ่งยิ่งสำหรับนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยมาก่อน

ทำให้สามารถในการจัดระบบความคิด อย่างมีเหตุมีผล รู้จักการใช้ระเบียบวิธีวิจัย ประสบการณ์จึงเป็นส่วนช่วยทำให้การทำวิจัยได้สำเร็จและสอดคล้องกับแนวคิดของสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และศิริชัย กาญจนวสี (2523 : 214) ที่พบว่าการศึกษาที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทำวิทยานิพนธ์สำเร็จล่าช้า เนื่องจากนักศึกษาเสียเวลาในการหาหัวข้อวิทยานิพนธ์ และขาดความรู้ในการทำวิจัย จึงเป็นเหตุให้ไม่สามารถทำวิทยานิพนธ์ได้สำเร็จทันตามเวลาที่กำหนด

5. ระบบการติดตามความก้าวหน้าในการทำดุษฎุญนิพนธ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ประกอบด้วย 1) การติดต่อสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการ 2) การจัดกิจกรรมสร้างแรงจูงใจ และ 3) คลินิกวิจัย ซึ่งระบบการติดตามความก้าวหน้าดังกล่าวได้จากการประมวลสภาพปัญหาในการทำดุษฎุญนิพนธ์ของนักศึกษา และได้ใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการ (Action research) ปฏิบัติจริงกับตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ระบบการติดตามขั้นตอนแรก คือ การติดต่อสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการ เนื่องจากนักศึกษาที่ไม่มีความก้าวหน้าในการทำดุษฎุญนิพนธ์ จะเกิดความละอายหรือไม่กล้าเข้าพบขอคำปรึกษาจากคณะกรรมการที่ปรึกษาดุษฎุญนิพนธ์ การติดต่อสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการเป็นแนวทางหนึ่งที่มีความเหมาะสมในการติดต่อสื่อสารกับนักศึกษา เพื่อให้ให้นักศึกษารู้สึกต้องการการยอมรับให้เข้าพบขอคำปรึกษาแนะนำได้ ไม่กังวลใจและลดความกลัวต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาดุษฎุญนิพนธ์ไปได้ สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ Maslow (1970 : 35-36) ที่กล่าวว่า ความต้องการทางด้านสังคม (Social Needs) เป็นความต้องการที่เกี่ยวข้องกับความรัก การอยู่ร่วมกันในสังคม การต้องการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น

สำหรับระบบติดตามความก้าวหน้าในการทำดุษฎุญนิพนธ์ขั้นตอนที่ 2 คือ การจัดกิจกรรมสร้างแรงจูงใจ เป็นกิจกรรมที่สร้างขวัญกำลังใจให้กับนักศึกษาที่ไม่มีความก้าวหน้าในการทำดุษฎุญนิพนธ์ ด้วยการเข้าค่ายลงมือทำดุษฎุญนิพนธ์ในขั้นตอนที่ตนเองกำลังดำเนินการอยู่ โดยมีวิทยากร หรือคณะกรรมการบริหาร

หลักสูตร หรือคณะกรรมการที่ปรึกษาคุณูปการให้ความช่วยเหลือดูแล ให้ข้อเสนอแนะในประเด็นที่นักศึกษาไม่เข้าใจ แล้วมอบหมายให้นักศึกษานำไปปฏิบัติทันที และมีการตรวจสอบแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งกิจกรรมสร้างแรงจูงใจนี้มีทั้งในส่วนภาควิชาการและส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยนทัศนคติของนักศึกษา ให้กลับมามีแรงจูงใจในการทำคุณูปการเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี ERG ของ Alderfer (1979 : 33) ที่กล่าวว่าความต้องการด้านความก้าวหน้า เป็นแรงจูงใจขั้นสูงสุดเป็นความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคมและประสบความสำเร็จในชีวิต

ส่วนระบบติดตามความก้าวหน้าในการทำคุณูปการขั้นตอนที่ 3 คือ คลินิกวิจัย เป็นกิจกรรมสำคัญอีกประการหนึ่งของระบบการติดตามความก้าวหน้าในการทำคุณูปการ เป็นการให้คำปรึกษา แนะนำ ข้อเสนอแนะที่ละเอียดถี่ถ้วนเรื่อง ตามความสนใจและความต้องการของนักศึกษาในสิ่งที่ไม่เข้าใจ หรือมีโมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนในการวิจัย เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ ตามการนัดหมายของผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยวิทยากร คณะกรรมการที่ปรึกษาคุณูปการ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และนักศึกษา ขึ้นอยู่กับว่านักศึกษามีข้อสงสัย ชัดชัดของประเด็นใดจึงจะมีการนัดหมายให้เข้าพบกับผู้รู้ สอดคล้องกับแนวคิดของอุทุมพร ทองอุไทย (2523 : 5) ที่กล่าวว่า การวางแผนเพื่อรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เป็นเรื่องที่ต้องอาศัยความรู้และเทคนิคทางสถิติศาสตร์ การขาดความรู้ทางสถิติศาสตร์ ทำให้งานวิจัยของผู้วิจัยใหม่ๆ มีความบกพร่องหลายประการ เช่น บกพร่องในการเลือกประชากรที่ใช้ในการวิจัยใช้ตัวอย่างประชากรจำนวนน้อยเกินไป ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างที่ไม่เหมาะสม การรวบรวมข้อมูลผิดพลาด เป็นต้น เหล่านี้ จะทำให้ผลงานเกิดความคลาดเคลื่อนขึ้นได้ การได้รับคำแนะนำ ปรึกษาจากผู้รู้จึงเป็นจำเป็นอย่างยิ่ง

6. ความก้าวหน้าในการทำคุณูปการของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี หลังการ

พัฒนา มีความก้าวหน้าต่อเนื่อง สูงกว่าก่อนการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากได้รับการติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ ทั้งการติดต่อสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการ การจัดกิจกรรมสร้างแรงจูงใจ และคลินิกวิจัย ทำให้นักศึกษามีแรงจูงใจ มีความต้องการพัฒนาความก้าวหน้าคุณูปการของตนเองเพิ่มขึ้น มุ่งหวังให้คุณูปการของตนเองสำเร็จตามแผนการวิจัยที่กำหนดไว้ให้ได้ สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี ERG ของ Alderfer (1979 : 34) ที่กล่าวว่า ความต้องการความเจริญก้าวหน้าในสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นความต้องการขั้นสูงสุดที่จะได้รับความนิยมนยกย่อง และเป็นความต้องการที่จะรู้ถึงความสามารถที่แท้จริงของตนเอง ซึ่งสอดคล้องตรงกับความต้องการในขั้นสูงสุดของ Maslow

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. นักศึกษาควรบริหารจัดการเวลาให้เป็นระบบทั้งหน้าที่การทำงาน และการทำคุณูปการ จึงจะสามารถดำเนินการทำคุณูปการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. คณะกรรมการที่ปรึกษาคุณูปการควรปรับบทบาทในการดูแลนักศึกษาให้มีความใกล้ชิดและเข้าใจสภาพนักศึกษาแต่ละบุคคลให้มากยิ่งขึ้น ควรมีการติดตามความก้าวหน้าในการทำคุณูปการอย่างต่อเนื่องทุกภาคเรียน
3. สาขาวิชาควรเป็นหน่วยงานกลางในการติดตามและประสานการทำคุณูปการของนักศึกษา กับคณะกรรมการที่ปรึกษาคุณูปการ เพื่อเข้าไปช่วยเหลือและจัดกิจกรรมเสริมให้กับนักศึกษาได้ดำเนินการทำคุณูปการเสร็จสมบูรณ์ภายในระยะเวลาที่กำหนดอย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุในการทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท และการทำคุณูปการระดับปริญญาเอกว่าเกิดจากสาเหตุตัวแปรใดบ้าง

2. ควรพัฒนารูปแบบการทำวิทยานิพนธ์ด้วย
ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and
Development)

3. ควรศึกษาความมุ่งมั่นในการทำวิทยานิพนธ์
และดัชนีชี้วัดของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษารัฐและ
เอกชน

บรรณานุกรม

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. (2558). **หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาวิจัยและ
ประเมินผลการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2558**. อุบลราชธานี : คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

นิภา ศรีไพโรจน์. (2524). **การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย**. มหาสารคาม : ภาควิชาพื้นฐาน
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. (2558). **คู่มือนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาปีการศึกษา 2558**.
อุบลราชธานี : วิทยาการพิมพ์.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และศิริชัย กาญจนวาสี. (2523). **การทำวิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สภาพปัจจุบันเสริม
สมรรถภาพบัณฑิตศึกษา**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. (2523). **การวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : เจริญผล.

Alderfer, Clayton P. (1979). **A new theory of human needs : Organizational behavior
and human performance**. New York: McGraw-Hill Book Co.

Cresswell, J.W. and Clark, V.L. (2007). **Designing and conducting mixed methods research**.
Thousand Oaks. CA : Sage Publications.

Christopher, L. (2015). **Research methods**. (Online). Available : <http://allpsych.com/researchmethods/ababdesign>. Accwssed [9/11/2015].

Dafe,R.L. (1988). **Management**. Chicago: The Dryden Press.

Maslow, A.H. (1970). **Motivation and personality**. 2nd ed. New York: Harper and Row, Publisher.

McClelland, David C. (1962). **Business drive and national achievement**. New York : D. Van Nostrand.

Kemmis, Stephen and Robin Mc Taggart. (1990). **The action research planner**. 3rd. ed.,
Victoria : Brown Prior Anderson National Library of Australia Cataloguing In Publication Data.